

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

Viitaten pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti laadittujen vähähiilisyiden tiekarttoihin Rakennusteollisuus RT esittää yleisenä huomiona Suomen päästövähennysvelvoitteisiin, korjausrakentamiseen ja rakenteellisen energiatehokkuuden parantamiseen liittyen seuraavat huomiot::

Julkinen sektori: EU-komission ehdotuksena on ”3 prosentin peruskorjausvelvoitteen laajentaminen koskemaan koko julkisen sektorin omistamaa rakennuskantaa.” - Toimenpiteenä on suunnitelmaluonnoksessa mainittu ”Valtio tukee ... ja tapauskohtaisen harkinnan perusteella sopimukseen liittyneiden kuntien muita energiatehokkuusinvestointeja”

Asuinrakennukset: Toimenpiteenä on ”Asuinrakennusten päästöjä pyritään myös vähentämään energia-avustuksilla, jota myönnetään energiatehokkuutta parantaviin hankkeisiin. Avustuksiin on alustavasti varattu rahaa yhteensä 100 miljoonaa euroa vuosille 2020–2022”

Rakennusteollisuus RT esittää yleisenä huomiona ja huolena, riittävätkö nämä kannusteet, kun huomioidaan Suomelle asetetut ilmastotavoitteet?

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää vähemmän ilmastotoimia

2b Liikenne - avovastaus

Rakennusteollisuus Rt yhtyy mm. EK:n kantaan, että liikenne- ja logistiikka-alan vähähiilitiekartan mukaan 50 % päästövähennys voidaan saavuttaa Suomessa 2030 mennessä ilman veronkorotuksia. Tieliikenteen verotus on jo korkea Suomessa, eikä liikenteen veroja tai maksuja tule nostaa.

Tieliikenteen päästökauppaan liittyy merkittäviä epävarmuuksia mm. päästöoikeuden hintakehitykseen. Komission ehdotuksessa vaikutusarviot on laskettu teollisuuden päästöoikeuden vanhalla hinnalla, joka on sittemmin lähes kaksinkertaistunut. Energiaverodirektiivin uudistamiseen liittyy edellistä suuremmat epävarmuudet.

Suomessa polttoaineessa on jo hiilen määrään perustuva vero-osuus, joka päästökaupan mahdollisesti toteutuessa tulisi poistaa, jotta vältetään kaksinkertainen verotus.

Maatalous

3a Maataloutteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

3b Maatalous - avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää vähemmän ilmastotoimia

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

Energiatehokkuusdirektiivin revisoinnissa ehdotetaan tehostamistavoitetta nostettavaksi 0,8 prosentista 1,5 prosenttiin vuositasolla. Rakennusten osalta Suomi on tähän mennessä saavuttanut energiatehokkuustavoitteensa kustannusoptimaalisesti etenkin yhteisesti kehitetyn sääntelyn avulla. Uusi kiristys voi johtaa kustannustehottomiin ratkaisuihin, joista yhtenä esimerkkinä on vaatimus rakennusten peruskorjausten lähes nollaenergiataso.

Rakennusten erillislämmityksen politiikkatoimien vaikutusarviointiin on sisällytetty EU-tasoisin päästökauppajärjestelmän käyttöönotto. Avoimena kysymyksenä on se, aikooko hallitus esittää tilalle kansallista päästökauppaa, jos EU-tason päästökauppa ei toteudu aiotussa aikataulussa.

Vauhdittaessa öljylämmityksestä luopumista tulisi varmistaa, ettei kilpailua lämmitysmarkkinoilla vääristetä valtion toimesta liiallisilla tai huonosti suunnatuilla tuilla. Parannettavaa on esimerkiksi energia-avustuksissa, joita ARA myöntää asuinrakennusten energiatehokkuutta parantaviin hankkeisiin. Taakanjakosektorille näistä avustuksista on kohdistunut euromääräisesti vain pieni osa ja avustettavien toimenpiteiden päästövähennykset jäävät pieniksi silloin, kun ne kohdistuvat lämmitysmuodon vaihtoon johtuen käytetystä laskentamenetelmästä. Jos näitä avustuksia jatketaan vuoden 2022 jälkeen, niiden kriteerit tulee muuttaa siten, että ne aidosti johtavat

energiatehokkuuden parantamiseen (rakennuksen energiantarpeen vähentämiseen) ja sitä kautta muodostuviin päästövähennyksiin.

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää vähemmän ilmastotoimia

5b Työkoneet - avovastaus

Infrarakentamisen työkoneita koskien Rakennusteollisuus RT esittää huomioina seuraavaa:

- Biopolttoöljyä ollaan kohdentamassa öljykattiloiden sijaan työkoneisiin. Onko tämä talopuolelle minkäänlainen kysymys?

- Sähkön rinnalle on nyt nostettu selkeämmin vaihtoehtoisia energialähteitä, joka on hyvä suunta infrarakentamisen isoja työkoneita ajatellen.

Syyskuussa 2021 on käynnistynyt VN-TEAS hanke, jonka osalta on hyvä painottaa yhteistyötä toimijoiden kanssa.

Hankintatuki on hyvä ja kannatettava ajatus.

Päästötön työmaa-green dealin laajentamiseen liittyy ongelmia, koska esimerkiksi Infra ry:n jäsenten kalustosta Uudellamaalla täyttää vuoden 2022 min. tason alle 25 % ilmoitetuista koneista. Voimakas laajentaminen saattaa aiheuttaa häiriöitä markkinoille, kun potentiaalisten tarjoajien määrä vähenee.

Rakennusteollisuus RT muistuttaa, että maa- ja vesirakentaminen sekä niiden korjaus- ja kunnossapito, matkustuspalvelut, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, sementti ja akut ovat niin ikään volyymiltään ja ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä tuoteryhmiä, mutta niiden osalta hiili- ja ympäristöjalanjälkitieto tai sen käytettävyys hankintaprosessissa on toistaiseksi rajallista. Maa- ja vesirakentamisen osalta tämä on erittäin merkittävä asia ja toivottavasti hankintakriteerejä tullaan kehittämään tiiviissä yhteistyössä kuntakentän kanssa.

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

6b Jätehuolto - avovastaus

-

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää vähemmän ilmastotoimia

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

Rakennusteollisuus RT toteaa, että suunnitelma tukeutuu monelta osin toimialojen vähähiilisyystiekarttoihin, ja korostaa että tiekarttojen toteuttaminen edellyttää vähähiilisiä investointeja tukevaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä. Yritysten ja julkishallinnon yhteistyö on keskeisessä roolissa päästövähennystoimien suunnittelussa, ja erityisesti Green Dealit ovat hyödyllisiä välineitä vähäpäästöisten ratkaisujen edistämiseen. Niiden soveltamisesta on saatu rohkaisevia kokemuksia; niiden laatimista tulee edistää.

Erittäin tärkeitä tavoitteita edistäviä osatekijöitä ovat erityisesti sujuvat luvitusprosessit, kilpailukykyinen verotus ja valtion mukanaolo vähähiilisyttä edistävässä teknologiainvestoinneissa.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää kunnianhimoisempia toimenpiteitä

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

Energiatehokkuuden entistä parempi huomioiminen julkisissa hankinnoissa edistää osaltaan ilmastotavoitteiden saavuttamista; tässä energiatehokas korjausrakentaminen on aivan keskeisessä roolissa, kun TEM:n ohjauksessa laadittu kira-sektorin vähähiilisyyden tiekartat yksiselitteisesti osoittavat.

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Näille osa-alueille pitäisi esittää kunnianhimoisempia toimenpiteitä

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

Kiertotalous tarjoaa ratkaisuja, joilla voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja hillitä muutenkin kulutuksen ja tuotannon ympäristövaikutuksia. Suunnitelmassa kiertotalouden tärkeys on kyllä huomioitu mutta vaatii vielä paljon sektorikohtaisia tarkennuksia; Kiertotalouden strateginen edistämishjelma voi tässä olla yksi keskustelufoorumi. Keskeisten kiertotaloustoimien toteuttamiseksi ja päästövähennysten saavuttamiseksi vähäpäästöistä innovaatiotoimintaa ja positiivista hiilikädenjälkeä tuottavan toiminnan edistämiseksi yrityksille täytyy tarjota tukea ja neuvontaa. Julkisen sektorin tulee toimia edelläkävijänä kiertotalouden edistämässä.

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

En ota kantaa toimenpideohjelmaan

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Rakennusteollisuus RT yhtyy tämän kohdan osalta EK:n ja Teknologiateollisuus ry:n esittämiin huomioihin.

Muita huomioita

15 Muita huomioita

-

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

